

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel.: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/538– /2012. RP.

Tárgy: rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos pakisztáni állampolgár szám alatti lakos jogi képviselőként a Magyar Helsinki Bizottság (1054 Budapest, Bajcsy Zsilinszky út 36-38. I/12.) nevében eljáró ügyvéd, által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 177/2013. (VI. 12.) számú állásfoglalása megállapításaira **a panaszt**

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésre – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – az eljáró bíróság részére címezve – felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326.§ (7) bekezdése, 331. § (1) bekezdése, 326. § (7) bekezdése és a Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) jogi képviselő
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Magyar Helsinki Bizottság
- 5) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

A Magyar Helsinki Bizottság ügyvédje – mint a panaszos jogi képviselője –, a pakisztáni állampolgárságú panaszossal szemben 2012. április 25-én kezdődő és 2012. április 26-án folytatódó rendőri intézkedéssel összefüggésben, 2012. május 4-én, postai úton terjesztett elő panaszt.

A panaszbeadvány szerint 2012. április 25-én, 18.00 óra körüli időben a pakisztáni származású panaszos Budapesten, a Keleti pályaudvaron tartózkodott egy pakisztáni és két indiai barátjával, amikor két rendőr lépett oda hozzájuk azzal a céllal, hogy igazoltassák őket. Az indiai állampolgárok tartózkodási engedélyükkel igazolták magukat, valamint magyarországi tartózkodási jogcímüket, míg a panaszos és honfitársa a Magyarország által oltalmazottként elismert személyek számára öt évre kiállított személyi igazolvánnyal igazolta magát.

A panaszost az igazoltatása után előállították a Keleti pályaudvar rendőrsére. Az előállítás körülbelül 2-3 órán keresztül tartott, mely idő alatt a panaszos többször megkérdezte, hogy miért vitték oda, miért tart ilyen sokáig az intézkedés, azonban a rendőrök mindössze annyit mondtak, hogy „big problem 2010-ben”. Miután többszöri alkalom után sem kapott kielégítő választ, a panaszos újra megkérdezte, hogy miért tartják ott, s erre a rendőrök visszakérdeztek, hogy mi az anyanyelve. A panaszos azt felelte, hogy pakisztáni állampolgár, és urdu az anyanyelve. Erre az intézkedést foganatosító rendőrök közölték vele, hogy hívnak egy urdu nyelven beszélő tolmácsot, aki fordítani tud neki, azonban ez az intézkedés elmaradt.

A panaszos már a pályaudvari rendőrsőn jelezte az intézkedést foganatosító rendőröknek, hogy a lumbágója miatt számára felírt gyógyszereket be kell vennie, a gyógyszereket azonban az orvos tanácsa szerint nem szabad éhgyomorra bevennie, ezért kérte a rendőröket, hogy engedjék el a Keleti pályaudvarhoz közel lévő lakására, hogy ehessen, és bevehesse gyógyszereit. A kezelőlap tanúsága szerint az előállítás megkezdésének napján is kontrollon vett részt, ám a rendőrök nem törődtek a panaszos igényével, csak azt ismételték magyarul, hogy „Csendben legyen! Most nem. Most várjon!”.

Az intézkedést foganatosító rendőrök 20.00 és 21.00 óra közötti időben végül úgy döntöttek, hogy az előállítás folytatása céljából a panaszost a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) VIII. kerületi Rendőrkapitányságára elő kell állítani, ezért megbilincseltek annak ellenére, hogy a panaszos azt ígérte, hogy továbbra is együttműködő lesz. A rendőrkapitányság épületében további 3-4 órán keresztül tartották fogva az előállító helyiségben, amely időtartam alatt továbbra sem adtak információt számára az előállításának indokáról. Élelmet nem kapott, gyógyszereit nem vehette magához. Az előállításáról senkit nem tudott értesíteni, mivel kikapcsoltatták a mobiltelefonját.

2012. április 26-án, 00.35 órakor bocsátották szabadon a panaszost, ekkor annyit mondtak neki, hogy most már elmehet. A panaszos megkérdezte, hogy mi volt annak az oka, hogy bevitték a rendőrségre és ott hat órán keresztül fogvatartották. Ekkor odahívtak egy rendőrt, aki annyit tudott a panaszosnak angolul mondani, hogy „our system clear, you go, our system not good, you stay here”— ami magyarul: „mi rendszerünk tiszta, te méész, mi rendszerünk nem jó, te itt maradsz”.

A jogi képviselő mellékelte a panaszos személyazonosító igazolványának és a lakcímet igazoló hatósági igazolványának másolatát, valamint a beadványban említett orvosi leleteket is, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolást, a letéti tárgyakról készült jegyzéket.

A jogi képviselő álláspontja szerint a rendőrség jogalap nélkül állította elő a panaszost, mivel ő érvényes személyi igazolványával igazolta magát, illetve a rendőrség az arányosság

követelményét is megsértette azzal, hogy egy beteg embernek a személyi szabadságát közel hat órán keresztül korlátozták anélkül, hogy ételt, vagy gyógyszereit magához vehette volna, ezzel aránytalan hátrányt okoztak a panaszosnak, ami nyilvánvalóan nem állt arányban az intézkedés céljával. A jogi képviselő megítélése szerint maga az előállítás is törvénytelen volt és nem a szükséges ideig tartott, illetve nem biztosították a panaszosnak annak lehetőségét, hogy hozzátartozóját, vagy más személyt értesítsen.

A panaszos jogi képviselője a panaszt 2012. május 31-én kelt levelében az alábbiakkal egészítette ki.

A Keleti pályaúdvárnál intézkedő rendőrök a panaszoshoz és barátaihoz csak magyarul beszéltek, amit a panaszos nem beszél jól. A két rendőr, aki odament hozzájuk, sem a nevüket, sem azonosító számukat nem közölték, azonosító jelvényüket vagy szolgálati igazolványukat nem mutatták fel, csak annyit mondtak: „személyi igazolvány”, és „passport”. A rendőrök nem közölték az igazoltatás okát sem, ezért a jogi képviselő sérelmezi az intézkedő rendőrök fellépésének módját.

A levél további tartalma a korábbi panaszban foglaltakat ismételte meg.

A jogi képviselő 2012. június 21-én a letéti tárgyról készült jegyzőkönyvről készült újabb fénymásolati példányt csatolt, amelyen a panaszos által szedett gyógyszerek nevei olvashatóbbak, jobban kivehetőek.

A beadványokban foglaltak szerint a panaszos az alábbiakat sérelmezte:

1. Az igazoltatást szabályszerűtlenségét.
2. Az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módjára.
3. Az előállítást
 - 3.a annak jogszerűségét,
 - 3.b annak időtartamát.
4. A bilincselés jogszerűségét.
5. A megalázó bánásmódot sérelmezte.
 - 5.a az orvosi vizsgálat elmaradt, a gyógyszereket nem vehette be és nem kapott élelmiszert,
 - 5.b a hozzátartozóját nem értesíthette,
 - 5.c a tolmácsolás elmaradását,
 - 5.d a tájékoztatás elmaradását,
 - 5.e a bilincs idegenek előtti alkalmazása,
 - 5.f befogadáskor meztelenre vetkőztették.

A Panasztestület állásfoglalása szerint a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor. Erre való tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület megállapította, hogy a panaszos igazoltatása, az előállítása, a bilincs alkalmazása, a rendőrök szolgálati fellépésének módja tekintetében a panaszos alkotmányos jogai nem sérültek. Ugyanakkor az előállítás idejét a tett intézkedésekhez viszonyítva aránytalanul hosszúnak találta, ezért a tekintetben a panasznak hely adott. A tolmács alkalmazásával, a nyelvismeret tekintetében, az orvosi ellátással kapcsolatban, a mobiltelefon használatának kérdésében és az élelmiszer igényléssel és a meztelenre vetkőztetéssel kapcsolatban a Panasztestület dönteni nem tudott.

A Panasztestület megítélése szerint a fenti jogsérelmek elérik azt a szintet, mely az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitány részére történő megküldését indokolják.

II.

Az eljárás során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a jogi képviselő 2012. május 4-én kelt panasza, a képviselői meghatalmazása;
- a jogi képviselő 2012. május 31-én kelt panasz kiegészítése;
- Budapesti Rendőr-főkapitányság Közrendvédelmi Főosztály Keleti Pályaudvari Alosztály, r. főtörzsőrmester 2013. május 28-án jelentése;
- Budapesti Rendőr-főkapitányság Közrendvédelmi Főosztály Keleti Pályaudvari Alosztály 2012. május 28-án kelt parancsnoki kivizsgálása;
- a jogi képviselő 2012. június 20-án kelt panasz kiegészítése;
- BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság által megküldött iratcsomag
 - Jelentés elfogás végrehajtásáról
 - CSMRFK Idegenrendészeti Osztály határozata
 - CD lemez
 - Letéti jegyzék
 - Nyilatkozat elfogott, előállított, elővezetett személy részéről
 - Előállítás időtartamáról kiállított igazolás
 - BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság intézkedés idején szolgálatban lévő rendőrök jelentései
 - r. zászlós 2012.06.08-án kelt jelentése (Fogda és Kísérőszolgálati O.)
 - r. törzszászlós 2012.06.08-án kelt jelentése (Közrendvédelmi O.)
 - r. főtörzsőrmester 2012.06.08-án kelt jelentése (Készenléti Alo.)
 - r. főtörzsőrmester 2012.06.11-én kelt jelentése (Készenléti Alo.)

A panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tettem a panaszos igazoltatását és az előállítás jogszerűségét, az előállítás okáról történő tájékoztatást, az előállítás időtartamát, a panaszos bilincselését, az előállítás panaszos által sérelmezett egyes körülményeit (tolmács értesítése, orvosi vizsgálatról való intézkedés, lumbágó betegség miatti gyógyszer bevitelének biztosítása, hozzátartozó vagy más személy értesítése, ételmezés) valamint, azt, hogy a panaszos az előállítás során milyen bánásmódban részesült.

III.

1) A panaszos elsődlegesen az igazoltatás jogszerűségét kifogásolta.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján, *„A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint*

b) az igazoltatott személyt - annak választása szerint - lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés alapján, „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 21/2008. (OT 11.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK Vh. utasítás) 25., 26., és 28. pontja szerint, „25. A mélységi ellenőrzés hatékony végrehajtása érdekében minden megyei rendőr-főkapitányság az illetékességi területe vonatkozásában különös figyelemmel mérje fel:

- a) az államhatár irányába, illetve irányából vezető nagy forgalmú közutakon a gépjárművek kisorolására alkalmas helyeket;
- b) a folyókon átvezető hidakat, kompok forgalmának ellenőrzésére alkalmas helyeket;
- c) az autópályák, autóutak pihenőhelyeit;
- d) az államhatár irányába, illetve irányából közlekedő személyszállító vonatok, valamint a teher- és RO-LA szerelvények ellenőrzésére kijelölt helyeket, vonalakat;
- e) az illegális migráció áthaladási csomópontjait képező nagyobb városok vasútállomásait, a buszpályaudvarokat, a szállodákat, a panziókat, a magán szállásokat, a kempingeket, a turistaszállókat, az üdülőházakat;
- f) a külföldi állampolgárok engedély nélküli munkavállalására jellemző területeket;
- g) a külföldi állampolgárok engedély nélküli árusítására kiemelten alkalmas helyszíneket.

26. Fokozni kell a közös ellenőrzések gyakoriságát az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására kiadott 20/2004. (BK 15.) BM-FMM-PM együttes utasításban meghatározott együttműködő szervekkel, a mélységi szűrő-ellenőrző háló működtetése, az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó más jogellenes cselekmények felfedése érdekében.

28. A Budapesti Rendőr-főkapitányság, illetve a megyei rendőr-főkapitányságok bevetési szolgálatai alkalmazhatóak bűnügyi, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, idegenrendészeti, határőrizeti, határfogalom ellenőrzési feladatok végrehajtására, közterületi járőrszolgálatot látnak el, részt vesznek az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésének területi szintű feladataiban, továbbá bevonhatóak - a szükséges felkészítést követően, eseti jelleggel - csapaterős feladatok végrehajtásába.”

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzéséről szóló 2007. évi II. törvény (továbbiakban: Harmtv.) 67. § (1)-(4) bekezdése értelmében, „Az idegenrendészeti hatóság az e törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti.

(2) A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jogosító engedélyét vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni.

(3) Az ellenőrzés során a harmadik országbeli állampolgárnál talált, más személy részére kiállított és jogtalanul birtokban tartott úti okmányt a hatóság lefoglalja, és – amennyiben nem indul büntetőeljárás – továbbítja az azt kiállító állam magyarországi külképviseletének, ennek hiányában a külpolitikáért felelős miniszter útján megküldi az azt kiállító szervnek.

(4) Azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.”

Az intézkedéskor hivatalban lévő országos rendőrfőkapitány – tekintettel az illegális migráció elleni küzdelemre – 2012. április 16-án 00.00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2012. május 15-én 24.00 óráig az ország egész területére fokozott ellenőrzést rendelt el. Az ellenőrzés célja a jogsértő tevékenységek megelőzése, visszaszorítása, felderítése, az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének javítása.

A rendőrség 01000/38112/2012/id. „Jelentés elfogás végrehajtásáról” szóló rendőri jelentés szerint, a pakisztáni panaszosnak Budapest Keleti pályaudvaron foganatosított igazoltatására Magyarországon lévő tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából azért került sor, mert a rendőröket meglátva zavartan kezdett viselkedni. A panaszos igazoltatására – tekintettel a forgalmas pályaudvarra – a fokozott ellenőrzést figyelembe véve, annak keretében is jogszerűen került sor, mivel az az illegális migráció elleni küzdelem leküzdésére szolgálhatott.

Megállapítható, hogy a panaszos igazoltatására kellő jogalap és indok birtokában került sor, ezért a panaszt elutasítom.

2) A panaszos és jogi képviselője a rendőri intézkedés módját is sérelmezte.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés alapján, „ A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.”

A panaszos jogi képviselője kifogásolta, hogy a rendőrök nevüket, azonosító számukat nem közölték, azonosító jelvényüket vagy szolgálati igazolványukat nem mutatták fel, csak annyit mondtak: „személyi igazolvány és passport”, azaz a rendőrök az igazoltatás tényét és célját sem közölték.

A r. főörzsőrmester 01000/50524/2012./id. számú jelentése ezzel szemben azt tartalmazza, hogy az intézkedés megkezdésekor az intézkedés alá vont személyekkel az előírásoknak megfelelően közölte a nevét, rendfokozatát, jelvényt, beosztási helyét, és azt is, hogy az intézkedésre a „mélységi migrációs ellenőrzés” miatt került sor, a panaszos tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából.

Tekintettel arra, hogy a panaszos állítását alátámasztó bizonyíték nem merült fel, valamint a közokiratnak minősülő rendőri jelentés a panaszos állítását cáfolta, a panaszt e tekintetben elutasítom.

3) A panaszos és jogi képviselője az előállítást, annak jogszerűségét és időtartamát, sérelmezte.

3.a Az előállítás jogszerűségének vizsgálata.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, „*Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.*”

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontja szerint, „*A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.*”

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nytv. Vhr.) 21. § (1) bekezdése értelmében, „*A külföldről hazatérő magyar állampolgár a magyarországi lakóhelyére történt beköltözéstől, a bevándorolt a magyarországi tartózkodásra jogosító engedélye kézhezvételétől, a menekült pedig az e jogállását elismerő határozat jogerőre emelkedésétől számított öt napon belül köteles a lakóhelye szerinti jegyzőnél a nyilvántartásba vételhez szükséges – okirattal igazolt – személyi- és lakcímadatokat bejelenteni. Az adatok nyilvántartásba vételéről a jegyző hatósági igazolványt ad ki.*”

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 11. § (1) bekezdés alapján, „*A nyilvántartás tartalmazza a polgár magyar vagy külföldi állampolgárságát, illetve hontalanságát, magyar állampolgársága megszűnésének tényét (a továbbiakban: állampolgárság), menekült vagy oltalmazott, bevándorolt, letelepedett jogállását, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy esetében a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joggal történő rendelkezés tényét, illetve a 4. § (1) bekezdés c) pontja szerinti külföldön élő polgár esetén a honosítás vagy visszahonosítás tényét.*”

A jogi képviselő álláspontja szerint a rendőrség jogalap nélkül állította elő a panaszost, mivel ő érvényes személyi igazolványával igazolta magát, illetve érvényes lakcímet igazoló hatósági igazolványát is megmutatta a rendőröknek.

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a panaszos adatainak ellenőrzése közben a Schengeni Információs Rendszer (továbbiakban: SIS rendszer) a panaszos adataira vonatkozóan találatot jelzett, amely szerint a panaszos schengeni területre történő belépését 2010. október 21-től kezdődően megtagadták. A figyelmeztető jelzést kibocsátó országként Magyarország volt feltüntetve. Ezt követően a r. őrmester közölte a panaszossal (magyar nyelven), hogy ellene SIS körözés van érvényben és ennek tisztázása céljából elő fogják állítani a Keleti pályaudvar irodájába. Az őrsparancsnok a körözési adatlap alapján felvette a kapcsolatot a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (továbbiakban: BÁH) ügyeletével, majd a jelzést elhelyező Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: CSMRFK) Idegenrendészeti Osztályával. Ezt követően a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság főügyeletéről az ügyeletes tiszt is felvette a kapcsolatot CSMRFK Idegenrendészeti Osztályával, majd a velük történő egyeztetést követően azt az utasítást adta, hogy r. főtörzsőrmester további intézkedés céljából állítsa elő a panaszost a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságra.

A rendőrségi iratokból és a CD-n rögzített telefonbeszélgetésekből is kitűnik, hogy panaszos adatait a nyilvántartásokban ellenőrizték, azonban azokban nem volt nyoma a panaszos oltalmazottként történő elismerésének. A panaszos adatainak egyeztetése során csupán a korábbi BÁH ügyszámot tudták beazonosítani. A panaszjelzés során olyan adat, amely szerint a panaszos az intézkedés során jelezte volna a rendőröknek, hogy oltalmazott státusza lenne, nem merült fel. Megállapítható továbbá, hogy a panaszos oltalmazott

státuszáról a nyilvántartások csak abban az esetben rendelkeznek adattal, amennyiben az ezen jogállását elismerő határozat jogerőre emelkedését követően **ezt a panaszos** a lakóhelye szerint illetékes jegyzőnél **bejelenti, azonban ez** a panaszos mulasztása miatt **nem történt meg.**

Az a körülmény, hogy a panaszos az intézkedés idején érvényes személyi igazolvánnyal és lakcímkártyával igazolta magát, irreleváns abból a szempontból, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök azt a tájékoztatást kapták – a rendszerben található SIS jelzés megerősítéseként –, hogy beutazási és tartózkodási tilalom van érvényben a panaszos ellen, így a rendőrök a vonatkozó jogszabály értelmében nem mérlegelhették a panaszos előállítását.

Fentiek alapján a panaszos elfogása és előállítása indokolt volt, ezért a panaszt elutasítom.

3/b) Az előállítás időtartamának vizsgálata.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés alapján, „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint, (1) *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A panaszos jogi képviselője szerint, a rendőrség az előállítást nem a szükséges ideig foganatosította, ráadásul olyan törvénytörő módon tette, hogy a szükséges időt jelentősen túllépve indokolatlanul korlátozta a panaszos személyi szabadságát.

Az előállítás időtartamáról készült, és a panaszos által aláírt igazolás szerint 2012. április 25-én 18.45 órakor vette kezdetét az intézkedés, aminek végső időpontja 2012. április 26. 00.35 óráig tartott. Ez alapján megállapítható, hogy a panaszos előállítása 5 óra 50 perccel került foganatosításra, azaz az a törvényes keretek között maradván a nyolc órát nem haladta meg.

A rendőri jelentések szerint az előállítás időtartama alatt a panaszost a Keleti pályaudvaron 18.39 órakor igazoltatták, 18.45 órakor nyert megállapítást a hatályos körözés, majd 18.55 óra körül kísérték be a csoportvezetői irodába, ahol 20.20 óráig tartózkodott. Ez idő alatt többször, többen is felvették a kapcsolatot a BÁH-val, valamint a CSMRFK Idegenrendészeti Osztályával, hogy a körözés okát tisztázzák, illetve elkészítették az elfogás végrehajtásáról készült rendőri jelentést. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányság ügyeletesének utasítására 20.20 órakor átkísérték a panaszost a csoportvezetői irodából a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságra, ahová 20.35 órakor érkezett meg. A panaszos az előállító helyiségben 21.20 órakor került elhelyezésre, miután a szükséges dokumentumok elkészültek.

Az előállító helyiség őrzőparancsnokát az ügyeletes arról tájékoztatta, hogy a panaszos őrizetbe vételének előkészítése zajlik, a gyanúsított kihallgatását követően az érvényben lévő SIS körözés miatt a panaszos – aki az idő nagy részét alvással töltötte, kommunikálni nem próbált – őrizetbe vételére kerül sor majd. Az őrzőparancsnok ekkor arról tájékoztatta az

ügyeletest, hogy a letételezés során a panaszos letétjében elhelyezésre került egy 2012-ben kiállított BÁH határozat, ezért az őrizetbevételhez szükséges az ügy további tisztázása. A papírt az őrparancsnok átvitte az ügyeletesnek, aki újra megkereste telefonon mind a BÁH-ot, mind a körözést irányító szervet. A késői időpont miatt meglehetősen elhúzódott az ellenőrzés folyamata, majd 00.30 perckor az ügyeletes utasította az őrparancsnokot, hogy bocsássa szabadon a panaszost, mert az érvényben lévő SIS körözés ellenére a panaszos nem jogellenesen tartózkodik Magyarországon. Az őrparancsnok ekkor felébresztette az alvó panaszost és az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiállítását követően, 00.35 órakor szabadon bocsátotta.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az előállítás ideje alatt a panaszos ügyében folyamatos volt az ügyintézés, amely azonban a késői időpontra tekintettel a rendőrség hibáján kívüli okból elhúzódott, így a panaszt e tekintetben is elutasítom.

4) A jogi képviselő megkérdőjelezte a panaszos bilincselésének jogszerűségét.

Az Rtv. 48. § „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására.”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (1) bekezdés szerint, „A kényszerítő eszközt a helyszínen alkalmazó rendőr, valamint a csapat vezető, útjár alkalmazását, továbbá a tömegoszlatást elrendelő parancsnok a helyszíni intézkedések után köteles írásos jelentést készíteni. Ha a kényszerítő eszköz alkalmazását személyi szabadságot korlátozó intézkedés követi, a kényszerítő eszközt a helyszínen alkalmazó rendőrnek a jelentést a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló írásos jelentésben kell megtennie.

(3) A kísérés során alkalmazott bilincs alkalmazásának kivételével a kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendőr szolgálati elöljárója haladéktalanul köteles kivizsgálni az alkalmazással összefüggő követelmények teljesülését”.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés c) és f) pontja értelmében, „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

c) akinek az elfogására büncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy

(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése.”

A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 74. pontja szerint, „A kísérés őri feladatra a rendőrség hivatásos állományú tagja jelölhető ki. A kísérés őrzést végrehajtó rendőr szolgálatát a rendszeresített felszereléssel, bilincsrre szerelt vezetőszíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse. (A vezetőszíj, a bilincsrögzítő öv más erre alkalmas - emberi méltóságot nem sértő - eszközzel helyettesíthető.) A kísérés őrnél a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyak lehetnek, amelyek a mozgásban nem zavarják.”

A fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 34. § (1) bekezdés alapján, „A kísérés az a szolgálati tevékenység, melynek

során a fogvatartottat meghatározott szervhez vagy helyre kísérik, illetőleg szállítják. A kísérésre az RSzSz. 90. §-a rendelkezéseit kell alkalmazni. ”

A panaszos sérelmezte, hogy a Budapest, Keleti pályaudvarról a VIII. kerületi Rendőrkapitányságra történő átszállítása során megbilincselték kezeit (előre helyzetben) és a rendőrségi objektumba való megérkezéséig bilincselést alkalmaztak vele szemben, mintegy 10-15 percig. A bilincselésre figyelmeztetés nem történt, csupán rárakták a bilincset, mindenféle tájékoztatás nélkül.

A rendőrök eljárásuk során a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jártak el és kellőképpen mérlegelték a panaszos bilincselését. Az intézkedéskor a nyilvántartásból az nyert megállapítást, hogy a panaszos ellen SIS körözés van érvényben, megsértette a vele szemben elrendelt beutazási és tartózkodási tilalmat, azaz az ország területén jogellenesen tartózkodik, ezért mérlegelést nem tűrő előállítási okból állították elő a panaszost.

Egy olyan külföldi személlyel szemben, akiről feltételezhető, hogy jogellenesen tartózkodik az ország területén, a rendőrökben okkal merülhetett fel a gyanú, hogy megpróbálja magát kivonni a hatóságok intézkedése alól. A kezek előre helyzetben történő bilincselésével a rendőrök figyelemmel voltak az intézkedéssel érintettre – az eredményesség biztosítása mellett – a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó bilincselési módot választották.

Megállapítható, hogy a rendőrség jogszerűen alkalmazott bilincselést a panaszossal szemben. A kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző előzetes figyelmeztetés megtörténte tekintetében – a panaszosi és rendőri iratok közti ellentmondást figyelembe véve – a rendőri jelentést, mint közokiratot fogadtam el, így a panaszt elutasítom.

Megállapítottam ugyanakkor, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedés napján kelt, elfogás végrehajtásáról készült jelentés valóban nem tartalmazta, azonban az is megállapítható, hogy ezen körülményt a panaszos jogi képviselője által benyújtott beadványaiban nem sérelmezte, ezért – figyelemmel a Ket. szabályaira, továbbá a bíróságok eljáró következetes gyakorlatára – a bilincselés dokumentálásának elmaradását ezen eljárásban nem vizsgáltam.

5. A jogi képviselő megítélése szerint a panaszossal szemben megalázóan bántak.

5.a Az orvosi vizsgálat elmaradt, a gyógyszereket nem vehette be és nem kapott élelmiszert.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés értelmében, *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján, *„A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”*

Az Rtv. 24. § (1) bekezdés szerint, *„A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”*

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése szerint, *„A személyi szabadság elvonása első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szervnek kell gondoskodni a*

fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges egészségügyi dokumentációval, akkor az élelmiszer kicsomagolását nem végezheti. A fogvatartott ilyen esetben előrecsomagolt élelmiszerrel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel látható el. A rendkívüli őr feladatokkal megbízott rendőr löfegyverét ezen feladat ellátása alatt nem viselheti.”

A jogi képviselő kifogásolta, hogy a rendőrörsön nem vizsgálta meg a panaszost orvos és mentőt sem hívtak hozzá, illetve azt is, hogy a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságon sem biztosították az orvosi ellátást, pedig az előállítást foganatosító rendőrök tudtak a panaszos gyógyszereiről, csak elmulasztották átadni a panaszos betegségére és élelem iránti igényére vonatkozó információt az intézkedést folytató rendőröknek.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos nem jelezte senkinek a Keleti pályaudvaron betegségét, orvosi papírjait nem mutatta meg, nem jelezte, hogy gyógyszereket kell beszednie. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságon kiállított és a panaszos által aláírt nyilatkozatból sem tűnik ki a panaszos betegsége, illetve az, hogy sérülése miatt orvosi segítséget igényelt volna. Tényként rögzítendő, hogy a panaszos előállítása meghaladta az öt órát, ebből kifolyólag jogosulttá vált a fogvatartás alatt öt megillető élelemre. Megjegyzendő, hogy a rendőrségi iratok erre vonatkozóan nem tartalmazzak külön nyilatkozatot, azonban a nyilatkozat 6. pontja szerinti tájékoztatás részét képezi az ételmezéssel kapcsolatos felvilágosítás is, melyet a panaszos aláírásával tudomásul vett és elfogadott.

A sérelem összes körülményeit figyelembe véve a panaszt elutasítom.

5.b A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás során a hozzátartozóját telefonon keresztül nem értesíthette.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint, „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

A panaszos sérelmezte, hogy nem biztosították számára azt a lehetőséget, hogy a telefonján értesítse az előállításáról hozzátartozóját vagy más személyt.

A rendőrségi iratok szerint a pályaudvaron a panaszos nem jelezte, hogy a telefonján bárkit is értesíteni kívánna, illetőleg a rendőrök cáfolták, hogy ott kikapcsoltatták volna a panaszos telefonját. A BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságra történő beszállítást követően a panaszost nyilatkoztatták arra vonatkozóan, hogy kíván-e élni az Rtv. 18. § (1) bekezdésben biztosított jogával. A panaszos saját kezűleg írta alá a „Nyilatkozat” formanyomtatványt, melyben így jelezte, hogy nem kívánt élni a törvény adta lehetőséggel, azaz azzal, hogy hozzátartozóját vagy más személyt értesítését kéri.

Megállapítható, hogy a rendőrség mulasztást nem követett el, így a panaszt elutasítom.

5.c A jogi képviselő a panaszos részére az urdu nyelven történő tolmácsolás elmaradását is sérelmezte.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés értelmében, *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

A panaszos esetében tolmács, azaz a panaszos által beszélt urdu nyelvet ismerő személy nem volt jelen az előállítás során, mert a rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a rendőrök kifejezett kérdésére sem igényelt tolmácsot. A jelentésekben az áll, hogy a panaszossal végig magyar nyelven kommunikáltak, mivel a magyar nyelvet láthatóan jól megértette, nem is próbált angolul vagy más nyelven beszélni. A panaszos elmondása szerint már egy éve jár magyar nyelvtanfolyamra.

A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a Keleti pályaudvari Rendőrőrsön két rendőr is jól beszélt az angol nyelvet, így a panaszosnak lett volna lehetősége angolul is kommunikálni, azonban erre nem tartott igényt.

A panaszosi és a rendőri előadás között ellentmondás volt a tekintetben, hogy a panaszos milyen nyilatkozatot tett a nyelvismerettel kapcsolatban, illetve, hogy kért-e tolmácsot, ezért a rendőrségi jelentést, mint közokiratot fogadtam el és a panaszt elutasítom.

5.d Az előállításról történő tájékoztatás elmaradása.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint, *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos jogi képviselője sérelmezte, hogy a panaszos az előállítással kapcsolatos kérdésekre választ a rendőrségtől nem kapott, így a törvényben előírt tájékoztatási kötelezettséget a rendőrség elmulasztotta.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost a pályaudvaron, a csoportvezetői irodába való kísérésekor is tájékoztatták arról, hogy ellene SIS rendszerben körözés van érvényben és a körözés okának tisztázása céljából fogják előállítani. A helyszínen történő közlést a panaszos láthatóan megértette, azt válaszolta, hogy „rendben”.

A sérelem elbírálásánál – a panaszos állításával ellentétben –, a rendőri jelentésben, mint közokiratban foglaltakat fogadtam el, ezért a panaszt elutasítom.

5.e A bilincs szemtanúk előtti alkalmazása megalázó volt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés értelmében, *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 11. § (1) bekezdés alapján, *„A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az eljárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”*

Az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint, *„Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”*

A panaszos jogi képviselője kifogásolta, hogy a panaszos bilincselésének számos szemtanúja volt, és ez megalázó volt számára. A jogi képviselő sérelmezte azt is, hogy az előállító helyiségbe való elhelyezése előtt a panaszosnak meztelenre kellett vetkőznie. Összességében a jogi képviselő beadványában a panaszos kiszolgáltatott és megalázó helyzetét sérelmezte, hogy órákon keresztül nem tudta mi történik vele, nem tudta, hogy meddig tartják fogva.

A közterületen történő rendőri intézkedéssel kapcsolatban leszögezhető, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében végzik, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. Kétségtelen, hogy a közterületen foganatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen lehet. A panaszos kiszolgáltatott helyzetét senki nem vitatja, azonban a rendelkezésre álló iratok szerint a panaszos ezt semmilyen formában nem próbálta meg – sem magyar, sem angol nyelven – jelezni, nem tett fel kérdéseket, az idő nagy részét alvással töltötte.

A panaszt e tekintetben is elutasítom.

5.f A befogadáskor a panaszost meztelenre vetkőztették.

A panaszos meztelenre vetkőztetéséről nem számolnak be a rendőrségi iratok, csupán azt rögzítették, hogy a panaszos ruházatát az előállítóba történő elhelyezés előtt átvizsgálták. A jogi képviselő által említett panasz azért sem életszerű, mivel a panaszost először a Keleti pályaudvari rendőrőrs parancsnoki irodájában várakoztatták, majd később került a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságra átszállításra, ahol az előállítóba történő befogadáskor – nem motozás, hanem – ruházatátvizsgálás foganatosítása történt.

A panaszt e tekintetben is elutasítom.

IV.

A Panasztestület az állásfoglalásában a panaszos előállításának elhúzódó időtartama miatt megállapította, hogy sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.

A Panasztestület kialakított álláspontjával a fentiekben kifejtett indokok alapján nem értek egyet. (ld. 3/b) pont, 8-9. oldal)

A Panasztestület az állásfoglalásában megállapította ugyanakkor, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét amiatt, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedés napján kelt, elfogás végrehajtásáról készült jelentés nem rögzítette.

A Panasztestület kialakított álláspontjával a fentiekben kifejtett indokok alapján nem értek egyet. (ld. 4. pont, 11. oldal)

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 331. § (1) bekezdése, 195. § (1) bek.;

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bek. a) pontja, 62. § (1) bek., 30. § f) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. (2) bek., 93/A. § (6) és (7) bekezdés, 29. § (1) bek. a) és b) pontja, 13. § (1) bek., 20. § (2) és (3) bek., 31. § (1) bek, 33. § (3) és (4) bek., 15. § (1) és (2) bek., 48. § b) és c) pontja., 2. § (1) bek., 18. § (1) és (2) bek., 24. § (1) bek., 11. § (1) bek.,
- Szolgálati Szabályzat 38. § (1) és (3) bek., 41. § (1) bek. c) és f) pontja és a (4) bek. b) pontja., 31. § (1) bek.,
- ORFK Vh. utasítás 25., 26., és 28. pontja,
- Fogdászabályzat 34. § (1) bek.,
- Harmtv. 67. § (1)-(4) bek.,
- Nytv. Vhr. 21. § (1) bek.,
- Nytv. 11. § (1) bek.,
- ORFK utasítás: 74. pontja.,

Budapest, 2013. augusztus 09.

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**